

SEE MORE JESUS • WANTTOSEEMORE.COM

Macaafni Qulqulluun Waa'ee Gaarii fi Hamaa Maal Jedha? — Hundee • Caaffata Qulqulluu KJV Lakkoofsota Strong Waliin

THE FOUNDATION • THE ORIGINAL STUDY, SET IN THE ANCIENT ORDER

Gaarii fi Hamaa — Barsiisa Amantii Macaafa Qulqulluu Bu'uuraa

JECHA EEGALCHAA

Wantoonni lama namoota samii jala jiran hunda dura dhaabatu: gama tokkoon jireenyaa fi gaarummaa, gama kaaniin immoo du'aa fi hammeenya. Gooftaan sabni isaa yeroo guutummaatti guddatan, miira isaanii lamaan gargar baasuuf leenjifatan barbaada. Namoota hammeenya raawwatan sirriitti ilaali, Katabbiin Qulqulluun isaan ifatti mul'isaatii. Isaan hammeenya raawwachu beeku, garuu waa'ee gaarummaa raawwachu beekumsa hin qaban. Ilkaan kajeeluun miidhaa karoorfatu. Isaan itti baratu hanga isa ta'anitti, akka gogaa mataa isaanii ta'utti. Dhuma irratti waan hamaa hin raawwanne yoo ta'e hin rafan. Yaadni akkasii eessaa jalqabe? Gara iddoo biqiltuutti deebi'i. Achitti mukni jireenyaa ni dhaabbate, achitti immoo mukni beekumsa gaarummaa fi hammeenya ni dhaabbate, ajajni tokko ifaan ifatti kenname. Bofni "duuti hin dhufu" jedhee, "ijji keessanis ni banama" jedhe. Dubartiin ni ilaalte, ni fudhatte, ni nyaatte, ni kennitee; ijji lachuu isaanii dhugumaan banameera. Beekumsi sun garuu waan isaan baachuu danda'an caalaa isaanitti kenne. Isaan gaarummaa beeku, garuu raawwachuuf humna hin qaban. Isaan hammeenya beeku, garuu isatti mormanii dhaabbachuuf humna hin qaban. Qaani'uun dhufe, sodaan dhufe, isaanis fuula Gooftaa itti dhaabbatan uumametti jala dhokatan. Dhaloota muraasaa keessatti, karoorri garaa namaa hunda keessatti uumame yeroo hundaa gara hammeenyaatti geeddarama, Gooftaan garaa isaa keessatti gaddi itti dhaga'ame. Ta'inuu, murtiin darbee booda, namni tokko iddoo aarsaa ijaare, Gooftaanis urgaa aarsaa sana fudhatee, waadaa garaa isaa keessatti dubbate. Nohi akkamitti akka aarsaan hammeenyaaf deebii kennuu danda'u beeke? Gaaffii kana hanga dhumaatti qabadhu, sababiin isaa muka biraa irratti, aarsaa biraatiin, yeroo tokko qofaaf deebi'amaatii. Waadaan cimee dhaabbata: eenyu iyyuu dhagayuu fedhu nagaan jiraata, sodaa hammeenya irraas boqonnaa argata. Qorannoo itti gadi fageeffadhu.

GAAFFILEE SADII QAYYABIIN KUN DEEBISU:

1. Har'a nama tokkoo tokkoo dura wantoonni lama kan dhaabatan maal fa'i, hammeenni immoo garaa akkamii uuma?
2. Beekumsi gaarii fi hamaan namichaa fi dubartittii keessatti maal hojjete, isaanis maaliif fuula Gooftaa duraa dhokatan?
3. Yaadni garaa namaa hundinuu yeroo hundumaa waan hamaa qofa yeroo ta'e, wanti hammina sana deebise maali, eenyufaatu immoo sodaa hammina irraa boqota?

JECHOTA AFAAN GIRIIKII

- “**Adda baasuu**” — **G1253 diakrisis** — addaan baasuu, murteessuu gidduu
qorumsa guutuu jecha tokkoon: miirota gaarii fi hamaa gargar baasuuf leenjifaman (Ibroota 5:14)
- “**miira**” — **G145 aistheterion** — humni wanta dhagahuu, dandeettii dhagahuu
Hubannaan itti fayyadamuudhaan ni guddata — miirota ni leenjifamuu qabu
- “**gaarii**” — **G2570 kalos** — gaarii, amanamaa (dhugaa), gatii qabu
Nama guddaan tokko wanta gaarii adda baasuu kan danda’u
- “**hamaa**” — **G2556 kakos** — hamaa, gadhee, midhaa qabu
namni guddaan hamaa sana addaan baasee diduu danda'a
- “**muka**” — **G3586 xylon** — muka, muka guddaa, ulee
Beeka mukaan dhufe hima nama dandamachuu ol ta’e; mukarratti cubbuun isaa baateera (1 Phexros 2:24)

JECHOTA IBROOTA

- “**hamaa**” — **H7451 ra** — hamaa, badaa, rakkina, dhiphina, gadadoo
Jecha qorannoo guutuu, ammas ammas gaarii wajjin walbira qabamee dhihaate.
- “**gaarii**” — **H2896 towb** — gaarii, mi'aawaa, gaarii ta'uu
Waaqayyo jireenya wajjin nu dura kaa'e (Deuteronomy 30:15) — wanti Gooftaan gaarii jedhu dhugumaan gaarii dha
- “**Beeka**” — **H3045 yada** — Beekuu, hubachuu, addaan baasuu
Waan gaarii fi hamaa beekuu — dubbii bofaa, fi ba'aa namaa
- “**Beekumsa**” — **H1847 daath** — beekumsa, addaan baasuu
maqaa mukicha — muka beekumsa gaarii fi hamaa
- “**sodaatee**” — **H3372 yare** — sodaachuu, rifachuu; kabajuu
Ijaa dursaa ajajamuu diduu: An sodaadhee, of dhoksee.
- “**bakka jiraachuu**” — **H6440 panim** — fuula, bifa fuulaa
Isa duraa dhoksuun fuula isa duraa dhoksuu dha.
- “**amanachuu**” — **H982 batach** — amanachuu, of eegannoo qabaachuu, nagaa dhugoome dhagahuu
Sodaa mormuun deebiin: yeroo ani sodaadhu, ani sin amanadha (Faarfannaa 56:3)
- “**Rakkina**” — **H6869 tsarah** — rakkina, dhiphina, gadda cimaa
Dhiphinaa hamminni namicha keessa cufu (Fakkeenya 1:27)
- “**Rakkina**” — **H6695 tsuqah** — rakkina, dhiphina
Dhiphina diyaabolos lubbuu irratti fide (Fakkeenya 1:27)
- “**Baraan itti dhufe**” — **H3928 limmud** — barsiifame, itti fayyadame
Hamaan hanga akka gogaa nama tokkoo ta'utti baratame (Ermiyaas 13:23)
- “**Yaada**” — **H3336 yetser** — yaada, karoora, kaayyoo

Wanta Waaqayyo bishaan badiisaa dura garaa namaa keessatti argee, akkasumas isa booda argee (Uumama 6:5; 8:21)

RIIFENSA BANUU

Ibroota 5:14 Nyaanni jabaataan garuu namoota bilchaatoo kanneen waan gaarii fi waan hamaa gargar baasanii beekuuf of leenjisanii ta'a. **[G2556 kakos ■] [G2570 kalos ■] [G1253 diakrisis ■] [G145 aistheterion ■]**

NYAANNI JABAATAAN = NAMOOTA BILCHAATOO → KANNEEN WAAN GAARII FI WAAN HAMAA GARGAR BAASANII BEEKUUF OF LEENJISAN.

(Yaada koo dhuunfaa — kun bu'uura qorannoo guutuu kanaa: gaarii fi hamaan Katabbii Qulqulluu keessa waldhaan moggaafamu. Namni hamaa dhandhamuu qabaadhaaf osoo hin taane, dandeettiin isaa isaan gargar baasuu fi diduu danda'uuf leenjifamuudhaaf malee. Qorannoon kun jalqaba namoota hammina hojjetan, ergasii daannoo beekumsi itti seene, sana booda iddoo aarsaa hamminni itti deebii argate ilaala.)

I. JIREENYAA FI GAARII, DU'AA FI HAMAA — LAMAAN SI DURATTI KA'AMANII JIRAN

A. Keessa Deebii 30:15 Kunoo ani har'a jireenyaa fi eebba, du'aa fi badiisa fuula kee dura kaa'eera. **[H7451 ra ■] [H2896 towb ■]**

GUYEAA HAR'AA FULDURA KEE KAAE: JIREENYA + GAARII → DU'A + HAMAA.

(Yaada koo dhuunfaa — hamaan, ra (H7451, evil), gaarummaa, towb (H2896, good), wajjin faallaa ta'ee yeroo yerootti Kitaaba Qulqulluu keessatti maqaan isaa dhahamee jira. Wanti lamaan kun akka namni gargar baasee beeku, akkuma ifni dukkana irraa addaan ba'e sana, walitti aanee dhihaatan.)

B. Miikiyaas 3:1 Ergasii ani akkanan jedhe; “Isin hooggantoonni Yaaqoob, bulchitoonni mana Israa’el mee dhaggeeffadhaa. Isin murtii qajeelaa beekuu hin qabdanii? **[H7451 ra ■] [H2896 towb ■] [H3045 yada ■]** (2) Isin warri waan gaarii jibbitanii waan hamaa jaallattan, warri saba koo irraa gogaa, lafee isaanii irraa immoo foon baaftan

MURTII BEEKUUN ISIN HIN MALUUREE? → ISAAN WAAN GAARII JIBBANII, WAAN HAMAA JAALATAN.

C. Fakkeenya 1:24 Garuu sababii isin yeroo ani isin waametti diddanii yeroo ani harka bal’ifadhetti namni tokko iyyuu na hin dhaggeeffatiniif **[H6695 tsuqah ■] [H6869 tsarah ■]** (25) waan isin gorsa koo hunda tuffattanii dheekkamsa koo dhaga’uu diddaniif (26) anis badiisa keessanitti nan kolfa, yeroo balaan isinitti dhufuttis nan qoosa; (27) yeroo balaan akkuma bubbeetti isin fudhatutti, yeroo badiisni akkuma bubbee hamaatti isin haxaa’utti, yeroo dhiphinaa fi rakkinni isinitti dhufutti ani isinittan qoosa. (28) “Yeroo sana isaan na waammatu; ani garuu isaan jalaa hin owwaadhu; isaan na barbaadu; garuu na hin argatan.

ANI WAAMEE, ISIN DIDDANI → ERGASII ANI YOO WAAMAMEE, ANI ISINIIF HIN DEEBISU.

(Yaada koo dhuunfaa — dhiphinni, tsarah (H6869, dhiphina), hidda jecha hiika dhiphaa qabu irraa dhufa: iddoo dhiphaa fi cufaa lubbuun tokko marfamtee jirtu. Rakkinni, tsuqah (H6695, rakkina), cunqursaa marfamiinsa sanaa ti. Dukkana dhiphaa sana keessatti Gooftaan ifa fayyina isaa fida, namni tokko yoo dhagahuuf fedhii qabaate.)

D. Fakkeenya 1:29 Isaan waan beekumsa jibbanii Waaqayyoon sodaachuu illee filachuu didaniif **[H7451 ra ■] [H8085 shama ■] [H1847 daath ■]** (30) waan gorsa koo fudhachuu didanii dheekkamsa koos tuffataniif (31) isaan gatii karaa isaanii ni nyaatu; bu’aa jal’ina isaaniis ni quufu. (32) Gowwoota waa dagachuutu isaan balleessaatii; quufni gowwootaa isaanuma balleessa; (33) namni na dhaggeeffatu kam iyyuu garuu nagaadhaan jiraata; inni qabbanaan jiraata; wanni hamaanis isa hin sodaachisu.”

ISAAN BEEKUMSA JIBBAN + SODAA WAAQAYYOO HIN FILANNE → GARUU NAMNI DHAGA’U HUNDI SODAA HAMMINAA IRRAA NAGAA QABAATA.

E. Isaayyaas 5:20 Warra hamaadhaan gaarii, gaariidhaan immoo hamaa jedhaniif, kanneen ifaan dukkana, dukkanaa immoo ifa jedhaniif, warra mi’aawaadhaan hadhaa’aa, hadhaa’aadhaan immoo mi’aawaa jedhaniif wayyoo. **[H2896 towb ■] [H7451 ra ■]**

WAYYOO = HAMAA GAARII JEDHUU + GAARII HAMAA JEDHUU → DUKKANA IFaan JEDHUU.

II. NAMOOTAA HAMTUU HOJJETAN — MALLATTOO AFUR, FI KARAA QAJEELAA

A. Ermiyaas 4:22 “Ummanni koo gowwaa dha; anas hin beekan. Isaan ijoollee qalbii hin qabnee dha; hubannaas hin qaban. Isaan waan hamaa hojjechuutti ogeeyyii dha; waan gaarii hojjechuu garuu hin beekan.” [H3045 yada ■]

WAAN HAMAA HOJJECHUUTTI OGEYYII + WAAN GAARII HOJJECHUU GARUU HIN BEEKAN = ANAS HIN BEEKAN.

B. Fakkeenya 24:8 Namni hammina malu, “Maltee” jedhama. [H2803 chashab ■]

NAMA HAMMEENYA HOJJETU YAADU = NAMA HAMMEENYA QABU.

C. Ermiyaas 13:23 Namni Itoophiyaa tokko bifa isaa yookaan qeerransi buburrina isaa geeddaruu ni danda’aa? Isin warri hammina hojjechuu barattanis waan gaarii hojjechuu hin dandeessan.

[H3928 limmud ■]

HAMMINA HOJJECHUU BARATTAN = BIFA ITOOPHIYAA + BUBURRINA QEERRANSA, KAN HIN GEEDDARAMNE.

D. Fakkeenya 4:14 Daandii hamootaa irra miilla kee hin dhaabin yookaan karaa jal’ootaa irra hin deemin. [H7451 ra ■] (15) Irraa fagaadhu; irras hin deemin; irraa goriitii karaa kee irra qajeeli. (16) Isaan waan hamaa hojjetan malee rafuu hin danda’aniitii; isaan hamma nama gufachiisanitti hirriba hin argatan. (17) Isaan buddeena hamminaa nyaatu; daadhii wayinii kan dabaan argame dhugu.

HIN SEENIN + ISA IRRAA DEEBI’I → ISAAN HAMTUU HOJJECHUU MALEE HIN RAFANUUTII.

E. Fakkeenya 4:18 Karaan qajeeltotaa akkuma ifa barii barraaqaa kan hamma saafaatti ittuma fufee ifaa deemu ti. (19) Karaan hamootaa garuu akkuma dukkana guddaa ti; isaan waan isaan gufachiisu hin beekan.

KARAA QAJEELAA = IFA IBSU, ISA GUYYAA GUUTUU TA’UTTI ITTUMA CIMAA DEEMU → KARAA HAMOOTAA = DUKKANA.

(Yaada koo dhuunfaa — kunneen mallattoo warra hammina hojjetanii dha. Isaan waan gaarii hojjechuuf beekumsa hin qaban. Miidhaa kaka’umsaan karoorfatu. Akka malee itti baratanii, akka gogaa isaanii ta’a. Dhuma irratti, yoo waan hamaa hojjetan malee hirriba hin argatan. Waanuma isaan hubachuu dadhaban keessaa gartokko kanaa dha: miidhaa lubbuu ofii isaanitti geessisan, hamma yeroon darbutti hin argan.)

III. PENTATIYUKII — URUURSAA: MUKA, KUFAATII, FI GARAA HAMAA

A. Uumama 2:8 Waaqayyo Waaqnis Eeden keessatti gama ba’a biiftuutti iddoo biqiltuu qopheesse; nama tolche sanas achi keessa kaa’e. [H7451 ra ■] [H1847 daath ■] [H2896 towb ■] (9) Waaqayyo Waaqni mukkeen gosa hundaa lafa keessaa biqilche; inni mukkeen ija namaatti tolanii fi nyaataafis gaarii ta’an biqilche. Iddoo biqiltuu sana keessas muka jireenyaatii fi muka waan gaarii fi waan hamaa nama beeksisutu ture.

MUKA ILAALCHA GAARII TA’EE FI NYAATAAF GAARII TA’E HUNDA + MUKA JIREENYAA + MUKA BEEKUMSA GAARIIFI HAMAA.

(Yaada koo dhuunfaa — mukkeen ilaali. Muki hundi nyaataaf gaarii ture. Ergasii mukni JIREENYAA adda ka’ee dhaabate. Mukni BEEKUMSA gaarii fi hamaas akkasuma adda ka’ee dhaabate. Mukkeen lama gidduu keessa dhaabatan; isaan keessaa tokko qofatu dhorkame.)

B. Uumama 2:15 Waaqayyo Waaqni akka inni isa misoomsuu fi akka inni isa eeguuf jedhee nama fuudhee Iddoo Biqiltuu Eeden keessa kaa’e.

WAAQAYYO GOOFTAAN NAMICHA FUUDHE + ISA MASHALASHAA KEESSA GALCHE → AKKA INNI ISA QONSEEFI EEGUUF.

C. Uumama 2:16 Waaqayyo Waaqnis akkana jedhee nama ajaje; “Muka iddoo biqiltuu kana keessa jiru hunda irraa nyaachuu ni dandeessa; [H7451 ra ■] [H2896 towb ■] [H1847 daath ■] (17) garuu muka waan gaarii fi waan hamaa nama beeksisu sana irraa hin nyaatin; gaafa isa irraa nyaatte dhugumaan ni duutaatii.”

MUKA IDDOO BIQILTUU KANA KEESSA JIRU HUNDA IRRAA NYAACHUU NI DANDEESSA → GARUU MUKA BEEKUMSA GAARII FI HAMAA IRRAA HIN NYAATIN → GUYYAA ISA IRRAA NYAATTE, DHUGUMAAN NI DUUTA.

(Yaada koo dhuunfaa — Gooftaan waan baay’ee kenne: muka HUNDA irraa, bilisaan nyaadhu. Muka tokko qofa dhorke. Ajajni kunis kan kenname NAMICHAAF ture, sababiin isaa dubartittiin amma sana hin uumamne ture.)

D. Uumama 3:1 Bineensa Waaqayyo Waaqni uume hunda keessaa bofti haxxee ture. Dubartittiidhaanis, “Dhuguma Waaqni, ‘Muka iddoo biqiltuu keessa jiru kam irraa iyyuu hin nyaatinaa’ isiniin jedheeraa?”

jedhe. [H3045 yada ■] (2) Dubartittiinis deebiftee bofa sanaan akkana jette; “Ija mukkeen iddoo biqiltuu keessa jiranii nyaachuu ni dandeenya; (3) garuu Waaqni, ‘Muka walakkaa iddoo biqiltuu sanaa keessa jiru irraa ija hin nyaatinaa; ittis hin bu’inaa; yoo kanaa achii ni duutuu’ jedheera.” (4) Bofichis deebisee dubartittiidhaan akkana jedhe; “Isin dhugumaan hin duutan. (5) Waaqni akka yommuu isin ija mukichaa nyaattan iji keessan banamu, akka isin waan gaarii fi waan hamaa beekuudhaan akka Waaqaa taatan ni beekaatii.”

WAAQAYYO NI JEDHE → BOFTI NI JETTE: ISIN DHUGUMAAN HIN DUUTAN + ISIN AKKA WAAQOTAA TAATU, WAAN GAARII FI WAAN HAMA NI BEEKTU.

E. Uumama 3:6 Dubartittiinis yommuu akka iji mukichaa nyaataaf gaarii, kan ija namaatti tolu, ogummaa argachuufis akka nama gojomaasisu argitetti fudhattee nyaatte. Dhirsii ishees ishee wajjin ture; isaafis ni laatte; innis ni nyaate. [H3045 yada ■] [H2896 towb ■] (7) Iji lachan isaanis ni baname; qullaa hafuu isaanis beekan; kanaafis baala harbuu hodhanii marxoo tolfatan.

ARGITE + FUDHATTE + NYAATTE + LAATTE → IJI ISAANII LAMAANUU NI BANAME; AKKA QULLAA TA’ANIS NI BEEKAN.

(Yaada koo dhuunfaa — kanaan dura qaaniin hin turre. Beekumsii dhufe, wanti inni jalqaba isaanitti mul’ise immoo qullaa ta’uu isaanii ture. Beekumsa gaarii fi hamaa, humna hamaa mo’uu dhabuu wajjin ta’e, qaani dhalaa.)

F. Uumama 3:8 Akkuma aduun qabbanooftenis namichii fi niitiin isaa utuu Waaqayyo Waaqni iddoo biqiltuu sana keessa deemuu sagalee isaa dhaga’an; isaanis mukkeen iddoo biqiltuu keessa Waaqayyo Waaqa duraa dhokatan. [H6440 panim ■] [H7307 ruach ■]

ISAAN SAGALEE WAAQAYYO GOOFTAA DHAGAHAN → FUULA WAAQAYYO GOOFTAA DURAA IMMOO DHOKATAN.

(Yaada koo dhuunfaa — jireenya cimaa (presence) jechuun panim (H6440, fuula) jechuudha, fuula jechuu isaa. Ajajamuu diduun isaanii fuula isaan dura dhaabachuuf uumaman sana jalaa isaan dhoksite. "Bariisaa guyyaa" jedhu immoo, afaan Ibrootaatti, bubble guyyaa jechuudha.)

G. Uumama 3:9 Waaqayyo Waaqni garuu namicha waamee, “Ati eessa jirta?” jedheen. [H3372 yare ■] (10) Namichis deebisee, “Ani utuu ati iddoo biqiltuu keessa deemu nan dhaga’e; waan qullaa koo tureefis nan sodaadhe; nan dhokadhes” jedheen.

ANI SAGALEE KEE DHAGA'E + SODAADHE, SABABIIN ISAAS ANI QULLAA TURE → KANAAFUU OFAN DHOKSE.

(Yaada koo dhuunfaa — sodaachuu, yare (H3372, sodaachuu): sodaan jalqabaa Macaafa Qulqulluu guutuu keessatti argamu ajajamummaa dhiisuu jalqabaa boodaan dhufa. Sodaan beekumsa hamaa waliin seene.)

H. Faarfannaa 56:3 Ani yommuun sodaadhutti sin amanadha. [H982 batach ■] [H3372 yare ■] (4) Waaqa ani dubbii isaa jajadhu, Waaqa nan amanadha; homaa hin sodaadhu. Namni du’a hin oolle maal na gochuu danda’a?

ANI YOMMUUN SODAADHUTTI SIN AMANADHA = WAAQA ANI DUBBII ISAA JAJADHU → NAMNI DU’A HIN OOLLE MAAL NA GOCHUU DANDA’A.

I. Faarfannaa 56:11 Waaqa nan amanadha; ani homaa hin sodaadhu. Namni maal na gochuu danda’a? [H3372 yare ■] [H982 batach ■]

WAAQA NAN AMANADHA = ANI NAMNI MAAL NA GOCHUU DANDA’U HIN SODAADHU.

(Yaada koo dhuunfaa — sarara faarfannaa tokkoo lamaan kana walitti dhaabi. Isa jalqabaa irratti: "yeroo ani sodaadhu, ani sin amanadha." Achi caalaa: "ani hin sodaadhu." Amantaan gidduu lamaanii dhaabata — fedhiin sodaa irratti diriirfamee, garaa eeguuf. Kun deebii "Ani sodaadhee, ofis dhoksee" jedhu Addaam kennee dha: fuula duraa jalaa dhokachuuf utuu hin ta’in, dubbicha amanuuf.)

J. Uumama 3:22 Waaqayyo Waaqnis, “Kunoo namni waan gaarii fi waan hamaa beekuudhaan nu keessaa akka isa tokkoo ta’eera. Ammas harka isaa hiixatee, ija muka jireenyaa ciratee nyaachuun, bara baraanis jiraachuun isaaf eeyyamamuu hin qabu” jedhe. [H3045 yada ■] (23) Kanaafuu Waaqayyo Waaqni lafa biqiltuu Eeden keessaa namicha baasee akka inni lafuma irraa argame sana misoomsu godhe. (24) Erga nama achii baasee booddee karaa muka jireenyaatti geessu eegsisuuf jedhee kiirubeelotaa fi goraadee boba’u kan asii fi achi gaggaragalu tokko Iddoo Biqiltuu Eedeniitiin gama ba’a biiptuu kaa’e.

NAMNI WAAN GAARII FI WAAN HAMA BEEKUUDHAAN NU KEESSAA AKKA ISA TOKKOO TA’EERA → ARI’AME + GORAADDEE IBIDDAAN BOBA’U, KARAA MUKA JIREENYAA EEGUUF.

(Yaada koo dhuunfaa — beekumsa gaarii fi hamaa keessatti wanti tokko nama waan inni obsuu danda'u caalu itti kenne. Beekumsi isaa humna isaa caale. Inni amma gaarii beekuu ni danda'a ture, garuu hojjechuu hin dandeenye. Hamaa beekuu ni danda'a ture, garuu isa mormuu hin dandeenye. Goraadichis karaa muka jireenyaa ni eegde, akka inni nyaateen haala cabe sana keessatti bara baraan hin jiraanneef.)

K. Uumama 6:5 Waaqayyos akka jal'inni namaa lafa irratti baay'atee, wanni namni yeroo hunda garaa isaatti yaadu hundinuus jal'aa qofa ta'e arge. [H6087 atsab ■] [H7451 ra ■] [H3336 yetser ■] (6)

Waaqayyos waan lafa irratti nama uumeef ni gaabbe; garaan isaas ni gadde.

YAADA GARAA ISAA HUNDINUU = GUYAAN HUNDA HAMAAN QOFA → KUNIS GARAA ISAA GADDISIISE.

(Yaadonni koo dhuunfaa — yaad-uumaan (imagination) jecha yetser (H3336, yaad-uumaa) jedhu, wanti uumame: kaayyoowwanii fi hawwiiwwan garaatti uumaman. Waaqayyos hammeenya arge, kan ija hammina ta'e. Hammeenyi kaayyoowwan garaan uumamaniin dhufa. Innis garaa isaa keessatti gadde. Ammas, Hafuuri Qulqulluun yeroo gaddisiifamu, sababiin isaa yaadonni, hawwiiwwaniif kaayyoowwan hamoon keessatti qabamaniif dha.)

L. Uumama 8:20 Nohis Waaqayyoo iddoo aarsaa ijaare; horii fi simbirroota qulqulluu hunda keessaa fuudhee iddoo aarsaa sana irratti aarsaa gubamu dhi'eesse. [H7451 ra ■] [H3336 yetser ■]

[H7381 reyach ■] [H5207 nichoach ■] [H5930 olah ■] (21) Waaqayyos foolii tolaa sana urgeeffatee garaa isaa keessatti akkana jedhe; “Yoo wanni namni ijoollummaa isaatii jalqabee garaa isaatti yaadu hammina ta'e illee ani sababii namaatiif jedhee lammata lafa hin abaaru. Ani akkan kanaan dura godhe sana deebi'ee uumamawwan jiraatoo hunda hin balleessu. (22) “Hamma lafti jirtutti, midhaan facaasuu fi walitti qabuun, dhaamochii fi ho'i, bonnii fi ganni, halkanii fi guyyaan gonkumaa hin hafan.”

NOHI AARSAA GUBAMU DHI'EESE → WAAQAYYO URGAA MI'AAWAA SANA FUDHATE → ANI LAMMATA LAFA HIN ABAARU.

Yaada koo dhuunfaa — gaaffii qorannoo malu: Nohi akkamitti aarsaa dhiheessuu isa beeke? Sagalee dhagahee turee? Aarsaan sun hammeenya waliin walqabata turee? Garaan namaa ijoollummaa isaa irraa kaasee hamaa ture. Haa ta'u malee, aarsaan gubamu yeroo dhiheeffametti, Gooftaan garaa isaa keessatti nagaa dubbate, akka waan aarsaan qofti hammeenyaaf deebii kennu, sababiin isaa ibiddi aarsaa sana guutummaatti gubee fixeeraatii. Gaaffii kana qabadhu. Caaffanni Qulqulluun muka biraatti deebii isaa kenna.

CUFA

Fakkeenya 1:33 namni na dhaggeeffatu kam iyyuu garuu nagaadhaan jiraata; inni qabbanaan jiraata; wanni hamaanis isa hin sodaachisu.” [H7451 ra ■] [H8085 shama ■]

NAMNI DHAGA'U = NAGAAN JIRAACHUU + SODAA HAMMINAA IRRAA BOQONNAA.

1 Phexros 2:24 Inni mataan isaa akka nu cubbuuf duunee qajeelummaaf immoo jiraannuuf jedhee dhagna isaatiin cubbuu keenya fannoo irratti baate; isinis madaa isaatiin fayyitaniirtu. [G3586 xylon ■] [G399 anaphero ■]

INNI MATAAN ISAA CUBBUU KEENYA DHAGNA ISAATIIN FANNOO IRRATTI BAATE → AKKA NU CUBBUUF DUUNEE QAJEELUMMAAF IMMOO JIRAANNUUF + ISINIS MADAA ISAATIIN FAYYITANIIRTU.

(Yaada koo dhuunfaa — gaaffii iddoo aarsaa Noo'aa kan deebi'e as. Mukaan beekumsa hamaatu dhufe. Muka irratti hamaan fudhatamee deeme. Aarsaa Noo'aan itti dheessee ture, Waaqni mataan isaa kenne: mataa isaa, dhagna isaa, aarsaa tokko. Namni dhaga'u kamiyyuu sodaa hamaa irraa boqonnaa argata, hamaan deebi'eeraatii.)

QORAMA LEENJII

1. Kitaaba Keessaa Deuteroonmii 30:15 — Kunoo ani har'a jireenyaa fi eebba, du'aa fi badiisa fuula kee dura kaa'eera:

a) eebbaa fi abaarsa qofa

Kunoo ani har'a jireenyaa fi eebba, du'aa fi badiisa fuula kee dura kaa'eera.

c) seera fi ajaja

2. Uumama 2:16-17 — Muka iddoo biqiltuu kana keessa jiru hunda irraa nyaachuu ni dandeessa; garuu:

a) muka jireenyaa

b) muka bareedina qabu kan ilaalcha namaa gammachiisu hunda
Muka waan gaarii fi waan hamaa nama beeksisu

3. Fakkeenya 1:33 — Namni akkamii ta'e nagaadhaan jiraata, wanni hamaanis isa hin sodaachisu?

- a) namni na dhaggeeffatu kam iyyuu
- b) warri ganamaan na barbaadan
- c) warra ilaalee, badhaadhummaa isaanii keessatti

4. Ermiyaas 13:23 — Warri hammina hojjechuu barattan waan gaarii hojjechuu ni danda'u, akkuma:

- a) waan gaarii hojjechuu akka barsiifaman
- Namni Itoophiyaa bifa isaa, yookaan qeerransi buburrina isaa geeddaruu ni danda'a
- c) huccuun isaanii saaqamee mul'ateera

5. Uumama 3:8 — Addaam fi niitiin isaa isa jalaa dhokatan:

- a) fuula Waaqayyo Waaqaa, mukkeen keessa
- b) goraadee ibiddaa kan karaa bahaa iddoo lafa margaa (gaarreetti)
- c) sagalee bofaa

6. Uumama 3:22-24 — Namichi sababii maalitiif iddoo biqiltuu sana keessaa ari'ame?

- a) akka inni ammas muka beekumsa gaarii fi hamaa irraa nyaatu dhorkuudhaaf
- b) sababii bofti amma iyyuu iddoo margaa keessa jiruuf
- akka inni harka isaa hiixatee, ija muka jireenyaa illee ciratee nyaachuun, bara baraanis jiraachuun isaaf hin eeyyamamneef

7. Uumama 8:21 — Yeroo Waaqayyo foolii tolaa sana urgeeffatee, garaa isaa keessatti akkana jedhe: yaadni garaa namaa:

- a) hamaa qofa yeroo hunda
- b) ijoollummaa isaatii jalqabee hammina
- c) gara waan gaarii hojjachuutti deebi'e

FURMAATA DEEBII: 1-b, 2-c, 3-a, 4-b, 5-a, 6-c, 7-b

AKKA QORANNOON KUN DAMEEFAME

→ AKKAATAA DUKKANAAN IFNI ITTI DHUFU: MUKNI JIREENYAA GIDDUUTTI DHAABATE (UUMAMA 2:9) → ISA MO'ATUUF MUKNI JIREENYAA IRRAA NYAACHUU KENNUUFAN (MUL'ATA 2:7). MUKNI GORAADEEDHAAN EEGAME KIRISTOOSIIN AMMAS BANAMEERA.

→ JECHOONNI AKKAMITTI BARBAACHISAN: URGAAAN MI'AAWAA AARSAA NOHII (UUMAMA 8:21) → KIRISTOOS AARSAA FI QALMA WAAQAAF URGAA MI'AAWAA TA'UUF OF KENNE (EFESON 5:2). URGAA NOHI KENNE, ILMI GUUTE.

KUN AKKAMITTI SITTI DHAQQABA: ISAAN FUULA WAAQAYYOO, FUULA ISAA DURAA DHOKATAN (UUMAMA 3:8), WARRI GARAAN ISAANII QULQULLAA'E GARUU WAAQA NI ARGU (MAATEWOS 5:8), TAJAAJILTOONNI ISAAS FUULA ISAA NI ARGU (MUL'ATA 22:4). SODAAAN FUULA DHOKSITE. AMANTAAN IMMOO DEEBISEE ISHEE DHAABSISA (FAARFANNAA 56:11).

→ KUN AKKAMITTI GARA TUQA: YAADA GARA NAMA HUNDI HAMA QOFA TURE (UUMAMA 6:5) → DUBBIIN WAAQAYYO IMMoo YAADAA FI KAAYYOO GARA ADDAAN BAASA (IBROOTA 4:12). WANTI YEROO SANA ISA GADDISIISE, DUBBICHI AMMAS ISA QORA.

WANTI KUN BARA BARAAF HIIKA KAN QABU: BEEKUMSI HUMNA NAMA CAALE, MIIRA WANTA GAARII FI HAMA ADDAAN BAASUUF LEENJIFAMEEN DEEBII ARGATA (IBROOTA 5:14), NAMNI DHAGA'U KAMIYYUU SODAA HAMA IRRAA BOQONNAA ARGATA (FAKKEENYOTA 1:33). SODAAAN IDDOO BIQILTUU KEESSA SEENE, GARA DHAGGEEFFATAA KEESSATTI CAL'FAMA.

AKKAM GOOTE FAYYUU KEE QABDA?

Barumsa Macaafa Qulqulluu keenya ilaali — "Ani Fayyuuf Maal Gochuu Qaba"

SOURCES & CREDITS

Scripture: New Orormo Contemporary Version (CC BY-SA 4.0) — a redistributable edition, looked up exactly and never machine-translated.

Alternate chapter/verse numbering reconciled with STEP Bible TVTMS (CC BY 4.0).

Strong's numbering & original-language data: OpenScriptures Hebrew Bible (CC BY 4.0); STEP Bible.org — TAHOT/TAGNT/TBESH/TBESG (CC BY 4.0);

Robinson-Pierpont Byzantine Majority Text (Public Domain); Strong's dictionary, 1890 (Public Domain).

Typography: Google Noto fonts (SIL Open Font License 1.1).

© SEE MORE JESUS · wanttoseemore.com — shared under Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0).